

„Granica” Zofii Nałkowskiej

Głównym bohaterem powieści „Granica” Zofii Nałkowskiej jest Zenon Ziembiewicz, pochodzący ze zubożałej rodziny szlacheckiej. Śledzimy jego losy od wczesnej młodości aż do końcowej katastrofy.

Zenon, będąc jeszcze w gimnazjum, poznaje Elżbietę Biecką. Uczy ją matematyki i zakochuje się w niej, jednak jego uczucia nie są odwzajemnione. Po ukończeniu gimnazjum Zenon wyjeżdża na studia do Paryża, gdzie studiuje ekonomię. W pewnym momencie jego rodzice przestają finansować jego naukę, ale Zenon szybko znajduje rozwiązanie – otrzymuje „stypendium” w zamian za pisanie artykułów do miejscowej gazety „Niwa”. Podczas wakacji w Boleborzy poznaje Justynę Bogutównę, córkę kucharki. Po ukończeniu studiów Zenon podejmuje pracę redaktora w „Niwie” i nawiązuje romans z Justyną, pocieszając ją po śmierci matki. Mimo to, Zenon oświadcza się Elżbiecie. Szybko osiąga sukcesy zawodowe, zostaje prezydentem miasta. Wszystko wydaje się układać pomyślnie, ale Justyna, zmuszona do przerwania ciąży, oszalała i staje się dla niego uciążliwa. Zenon nie może cieszyć się spokojem rodzinnym ani karierą polityczną. Zostaje oskarżony o wydanie rozkazu strzelania do manifestującego tłumu oraz o niewywiązywanie się z obietnic danych robotnikom. Justyna oblewa Zenona kwasem, a ten, nie widząc sensu dalszej egzystencji, popełnia samobójstwo.

Choć fabuła powieści, oparta na schemacie trójkąta małżeńskiego, wydaje się banalna, to jednak zawiera głębsze treści. Autorka zajmuje się ważnymi problemami natury obyczajowej, moralnej i etycznej. Odpowiada na fundamentalne pytanie: „Jakimi ludźmi naprawdę jesteśmy – takimi, jak nas widzą inni, czy takimi, za jakich sami się uważamy?”. Człowiek jest istotą skomplikowaną, której nie można jednoznacznie ocenić. Opinie innych często są krzywdzące, a samoocena może być myląca.

Nieodłączną cechą Zenona jest skłonność do kompromisów, poddawanie się sytuacjom i otoczeniu. Nie próbuje walczyć, uznając, że rzeczywistość narzuca pewne sytuacje, którym należy się podporządkować. Tak było w przypadku Justyny – nie kocha jej, ale mimo to z nią romansuje. Kompromisowa postawa ujawnia się również w karierze zawodowej, gdy jako redaktor „Niwy” pozwala na pewne przekłamania i nieścisłości.

Nałkowska wyznacza różne granice, których człowiek nie powinien przekraczać. Zenon Ziembiewicz przekroczył granicę moralną, unieszczęśliwiając drugiego człowieka. Romansując z Justyną, przekroczył ją jeszcze bardziej, nie przerywając związku nawet po zaręczynach z Elżbietą. Można się zastanawiać, czy Zenon naprawdę wybrał Elżbietę z miłości, czy gdyby Justyna była bogatsza, wybór byłby inny. Zenon wydaje się zagubiony, nie wiedząc, jak postąpić. Jego życie jest wynikiem poddawania się okolicznościom, a nie świadomych decyzji. Jest bohaterem samotnym, zagubionym w świecie, postępującym niemoralnie, rezygnującym z indywidualności i własnych zasad.

Powieść „Granica” ukazuje, że człowiek nie jest jednowymiarowy. To złożona istota, której nie można jednoznacznie ocenić ani zaszukadkować. Nałkowska skłania czytelnika do refleksji nad granicami moralnymi i etycznymi oraz nad kompromisami, które podejmujemy w życiu. Przekroczenie tych granic może prowadzić do tragicznych konsekwencji, zarówno dla nas samych, jak i dla innych ludzi.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

„Przedwiośnie” Żeromskiego

Stefana

Utwór „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego porusza kluczowe problemy związane z tworzeniem nowego państwa polskiego. Choć spełniły się marzenia wielu pokoleń Polaków o odzyskaniu niepodległości, pojawiły się nowe trudności: bezrobocie rosło, a ogólny kryzys gospodarczy się pogłębiał.

Tytuł „Przedwiośnie” symbolicznie nawiązuje do tej sytuacji. Przedwiośnie to pora roku odsłaniająca pozostałości zimy, brudna i szara, ale zapowiadająca najpiękniejszą porę roku – wiosnę. Podobnie powieść odnosi się do początku kształtowania się polskiej państwowości i walki o władzę, której towarzyszyły krwawo tłumione manifestacje robotnicze.

Żeromski ukazuje, że wiara w Polskę jako państwo sprawiedliwości społecznej okazała się złudzeniem. Główny bohater, Cezary Baryka, jako reprezentant całego pokolenia, poszukuje idei, która mogłaby mu przynieść sens życia. Ma do wyboru trzy propozycje, z których żadna nie okazuje się odpowiednia.

Pierwsza propozycja, mit szklanych domów, zostaje odrzucona zaraz po przekroczeniu granicy polskiej przez Cezarego. Bohater, zainspirowany marzeniami swojego ojca o „szklanej cywilizacji”, w konfrontacji z rzeczywistością odkrywa, że był to tylko mit i wytwór chorej wyobraźni umierającego ojca.

Podobnie program Szymona Gajowca – wysokiego urzędnika w Ministerstwie Skarbu, który pomagał Cezaremu urządzić się w Warszawie – okazuje się niewystarczający. Gajowiec, pisząc książkę o współczesnej i przyszłej Polsce, zlecił Cezaremu porządkowanie materiałów. Jego program zakładał stabilizację pieniądza, upowszechnienie oświaty, wzmocnienie armii, popieranie rozwoju gospodarczego państwa i zabezpieczenie

porządku publicznego. Jednak sytuacja Polski nie pozwalała na takie stopniowe przeprowadzanie reform, gdyż pojawiły się nowe problemy. Założenia Gajowca opierały się na ideologii szlacheckich demokratów z okresu zaborów, którzy, olśnieni odzyskaniem niepodległości, nie byli w stanie przewidzieć powojennej sytuacji.

Żeromski najbardziej obawiał się rewolucji społecznej i pragnął ostrzec naród przed jej konsekwencjami. Z programem bardziej radykalnym Cezary spotyka się podczas studiów, poznając Antoniego Lulka – typowego komunistę, atakującego nowo powstałe państwo polskie, tylko dlatego że było krajem kapitalistycznym. Lulek nie chciał Polski konserwatywnej, z dawnymi zaszłościami, tradycją i hierarchią. Bezkrytycznie zakochany w ideologii Lenina, wierzył, że tylko gwałtowne zmiany społeczne, burzące stary porządek, mają sens i będą w stanie stworzyć nowy, jego zdaniem sprawiedliwy świat.

Warto zauważyć, że „Przedwiośnie” to również krytyczna analiza różnych nurtów politycznych i społecznych, które wówczas kształtowały oblicze Polski. Żeromski stawia pytania o przyszłość kraju, o to, jaką drogą powinien pójść naród, by zrealizować marzenia o wolności i dobrobycie. Powieść nie daje jednoznacznych odpowiedzi, ale skłania do refleksji nad trudnymi wyborami, przed którymi stanęli Polacy w tamtym czasie.

Cezary Baryka, jako bohater poszukujący swojego miejsca w nowej rzeczywistości, staje się symbolem młodego pokolenia, które musi zmierzyć się z dziedzictwem przeszłości i wyzwaniem teraźniejszości. Jego rozczarowania i nadzieje, błędy i poszukiwania odzwierciedlają złożoność procesów społecznych i politycznych zachodzących w Polsce po odzyskaniu niepodległości.

W powieści „Przedwiośnie” Żeromski wykorzystuje również motyw walki o ideały i konfrontacji marzeń z rzeczywistością. Szklane domy, jako utopijna wizja przyszłości, symbolizują

dążenie do lepszego świata, który jednak okazuje się trudny do osiągnięcia. Konflikty między różnymi koncepcjami politycznymi, reprezentowanymi przez postaci takie jak Gajowiec i Lulek, ukazują trudność znalezienia kompromisu i wypracowania wspólnej drogi dla narodu.

W końcowej części powieści Żeromski zadaje pytanie o to, czy rewolucja jest jedyną drogą do zmiany, czy też istnieją inne sposoby na budowanie sprawiedliwego i stabilnego państwa. Cezary Baryka, mimo swoich rozterek i niepewności, symbolizuje poszukiwanie odpowiedzi na te fundamentalne pytania, które były i nadal są aktualne dla każdego społeczeństwa dążącego do poprawy swojego losu.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Biblia – jeden z najdawniejszych zabytków językowych, literackich, religijnych

Biblia:

- Ukazuje dzieje narodu izraelskiego.
- Zawiera pouczenia o charakterze dydaktycznym.
- Wprowadza pojęcia dobra i zła, nagrody i kary.
- Formułuje nakazy i zakazy moralne.

Rodzaje Literackie w Biblii:

Epika:

- Poemat opisowy (Księga Rodzaju)
- Biografia (Ewangelia)
- Powieść obyczajowa
- Przypowieść
- Kroniki (Księga Kronik)
- Epistolografia (listy apostołów)
- Zbiór praw

Liryka:

- Pieśń miłosna („Pieśń nad Pieśniami”)
- Hymn („Hymn do miłości”)
- Psalm
- Tren

Dramat:

- „Pieśń nad Pieśniami”
- Księga Hioba

Treści, Układ i Cechy Typowe Starego Testamentu

Biblia to zbiór ksiąg religijnych uznanych za święte przez judaizm i chrześcijaństwo. Wszystkie księgi dzielą się na dwie części: Stary i Nowy Testament. Księgi Starego Testamentu powstawały przez ponad 1000 lat (XIII w. p.n.e. – I w. n.e.) i poruszają zagadnienia filozoficzne, etyczne oraz prawa kultu religijnego. Stary Testament napisany jest w językach hebrajskim, aramejskim i greckim, dzieli się na księgi dydaktyczne, prorocze i historyczne.

Kosmogonia Biblijna

Opis stworzenia świata w Biblii jest często interpretowany jako poemat, a nie kronika wydarzeń. Sześć dni stworzenia to jakby sześć strof pieśni z refrenem. Pierwsze trzy dni mówią o oddzieleniu światła od ciemności, mórz od lądów i pojawieniu się roślinności. Kolejne trzy dni opisują stworzenie nieba z

słońcem, księżycem i gwiazdami, ryb w wodzie, ptaków w powietrzu oraz zwierząt i człowieka na ziemi. Siódmego dnia Bóg odpoczął.

Wizja Człowieka i Świata w „Księdze Koheleta”

„Księga Koheleta” rozważa sens życia. Autor stwierdza, że szczęścia nie przynoszą bogactwa, sława, rozkosze ani wiedza. Powtarza się refren „Wszystko jest marnością”. Życie pełne jest utrapień, niesprawiedliwości i trudów, a śmierć jest nieuchronna. Kohelet wierzy w Boga, który daje życie i radość jako dar, z którego trzeba będzie się rozliczyć.

Księga Psalmów – Tematyka i Wałory Formy

Psalmy, śpiewane przy akompaniamencie harfy i cytry, dzielą się na pochwalne, błagalne, dziękczynne, mądrościowe i pokutne. Są to pieśni liryczne mówiące o ludzkiej kondycji, miłości do Boga, przemijaniu, grzechu i cierpieniu. Psalmy charakteryzują się wielką ekspresją, zawierają wiedzę o człowieku i używają licznych środków stylistycznych, takich jak porównania i epitety.

Ważne Wskazania Moralne w Historiach Biblijnych

„Kain i Abel” – Kain zabija Abła z zazdrości, ponieważ jego ofiara nie była przyjęta przez Boga. Bóg karze Kaina, ale daje mu znamie ochronne. Historia ta podkreśla, że zabójstwo jest największą zbrodnią, a zazdrość i zawiść prowadzą do przewinień.

„Samson” – Samson, obdarzony nadludzką siłą, zdradzony przez kochankę, traci włosy i moc, ale odzyskuje je, by zemścić się na wrogach. Historia ta uczy o nieufności, sile miłości, zazdrości oraz używaniu siły w ostateczności.

„Hiob” – Hiob, mimo utraty bogactw i zdrowia, pozostaje wierny Bogu. W końcu jego wierność zostaje nagrodzona. Historia Hioba uczy o wierze, lojalności, wytrwałości i sądzie ostatecznym.

Treść i Znaczenie Nowego Testamentu

Nowy Testament, składający się z 27 ksiąg, opisuje życie Jezusa Chrystusa, historię pierwszych gmin chrześcijańskich oraz zasady moralności i kultu. Główne przesłanie Nowego Testamentu to miłość Boga do wszystkich ludzi.

Uniwersalizm Przypowieści Biblijnych

Cechy Gatunkowe Przypowieści:

- Utwór narracyjny o charakterze parabolicznym, zestawiający rzeczywistości codzienną i pojęciową.
- Składa się z trzech części: przykłady, obrazy i przekazanie prawdy.
- Opowiadanie alegoryczno-moralistyczne z zamkniętą fabułą.
- Przekazuje prawdy moralne o ponadczasowym wymiarze.

Przykłady Przypowieści:

„O siewcy” – Ziarnem jest słowo Boże, a glebą ludzie. Słowo Boże może być przyjęte lub odrzucone, z jednoznacznymi skutkami.

„O synu marnotrawnym” – Ojciec cieszy się z powrotu syna, który był jak umarły, a teraz ożył. Ojcem jest Bóg, który cieszy się z każdego nawróconego grzesznika.

„O miłosiernym Samarytaninie” – Samarytanin okazuje miłość i miłosierdzie rannego, co jest przesłaniem o potrzebie okazywania miłości innym.

Charakterystyka Ewangelii

Ewangelie, pełne przypowieści, przedstawiają nauki Jezusa w zrozumiałym sposobie dla prostych ludzi, używając obrazów zamiast abstrakcji. Przypowieści mają charakter dydaktyczny, a nie dosłowny, przekazując wzory postaw moralnych.

Apokalipsa Św. Jana

„Apokalipsa Św. Jana” to ostatnia księga Biblii, objawienie pełne symboli, alegorii i nawiązań do Starego Testamentu. Przedstawia walkę dobra ze złem, wizję sądu ostatecznego i przywracania ładu świata. Znaki i symbole, takie jak liczby (7 – nieskończoność, 4 – skończoność), kolory (biały – chwała, ognisty – wojna), przedmioty (pieczęci – wyroki Boże) oraz postaci (baranek – Chrystus) i zwierzęta (lew – zwycięstwo) mają głębokie znaczenie. Apokalipsa pociesza i poucza, przedstawiając wizję przyszłych losów ludzkości.

Krytyka

Biblia, choć uznawana za jedno z najważniejszych dzieł religijnych i literackich, jest także przedmiotem krytycznej analizy jako zbiór mitów, które w dzisiejszym kontekście mogą być postrzegane jako nieaktualne.

1. **Historyczność i wiarygodność:** Wiele opowieści biblijnych, takich jak stworzenie świata w sześć dni, globalny potop czy wieża Babel, nie znajduje potwierdzenia w badaniach historycznych i naukowych. Są one często interpretowane jako mity, które miały na celu wyjaśnienie nieznanym wówczas zjawisk naturalnych i kulturowych.
2. **Moralność i etyka:** Biblijne nakazy moralne, choć istotne w kontekście historycznym, mogą wydawać się nieadekwatne w nowoczesnym społeczeństwie. Przykładem może być patriarchalny model rodziny czy różne przepisy prawne Starego Testamentu, które kolidują z dzisiejszymi standardami praw człowieka i równouprawnienia.
3. **Rola kobiet:** Biblia przedstawia kobiety w sposób, który jest często krytykowany za swoją dyskryminacyjną naturę. Kobiety są często ukazywane jako postacie drugorzędne, podlegające mężczyznom, co nie współgra z dzisiejszymi wartościami dotyczącymi równości płci.
4. **Kara i nagroda:** Koncepcje nagrody i kary, przedstawione

w Biblii, bazują na prostych zasadach sprawiedliwości, które mogą być postrzegane jako archaiczne. Współczesne podejście do moralności uwzględnia bardziej złożone aspekty ludzkiego zachowania i kontekstów kulturowych.

5. **Symbolika i alegoria:** Wiele biblijnych historii ma charakter alegoryczny, co oznacza, że ich dosłowna interpretacja może prowadzić do nieporozumień. Na przykład, opowieści o cudach i proroczych wizjach są często odczytywane jako metaforyczne, co może podważać ich dosłowną prawdziwość.
6. **Uniwersalność przekazu:** Choć Biblia zawiera uniwersalne przesłania moralne, takie jak miłość bliźniego czy wybaczenie, wiele jej aspektów jest mocno osadzonych w kontekście historycznym i kulturowym starożytnego Bliskiego Wschodu. To sprawia, że nie wszystkie jej nauki są łatwo przystosowalne do współczesnych realiów.
7. **Krytyka nowoczesna:** Współczesna krytyka często podkreśla, że Biblia, jako zbiór tekstów powstałych na przestrzeni wielu wieków, zawiera sprzeczności i niekonsekwencje. To może prowadzić do wniosku, że jej autorytet jako dosłownego przewodnika moralnego jest ograniczony.

Podsumowując, Biblia, mimo swojego ogromnego znaczenia historycznego i kulturowego, może być postrzegana jako zbiór mitów, które w wielu aspektach są już nieaktualne. Jej wartość polega raczej na symbolicznym i moralnym przekazie, niż na dosłownych opisach rzeczywistości, co wymaga krytycznego podejścia i kontekstualnej interpretacji.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Bunt i ofiara – dwie postawy polskich bohaterów romantycznych

Sylwetka polskiego bohatera romantycznego kształtowała się pod wpływem wielu czynników, z których istotne były inspiracje zachodnioeuropejskie. Polski bohater romantyczny, podobnie jak jego europejscy odpowiednicy, buntował się przeciwko „ustanowionym” formom życia społecznego i politycznego. Jednak najistotniejszy wpływ na kreację polskich bohaterów miała sytuacja wewnętrzna kraju, który znajdował się pod zaborami.

Regularne wybuchy powstań narodowowyzwoleńczych co kilkanaście lat (1830, 1848, 1863) ukształtowały potrzebę istnienia bohatera romantycznego, często wzorowanego na postaciach historycznych. Polscy bohaterowie romantyczni stawiali nowe wzorce obywatelskich postaw, wśród których kluczowe były bunt przeciwko zastanej rzeczywistości – niewoli narodowej – oraz gotowość do poświęcenia życia dla ojczyzny.

Bohaterowie ci byli oczywiście zróżnicowani, zmieniając się w zależności od czasu powstania dzieła i osoby autora. Przemiany te sprawiały, że bohater romantyczny manifestował różne postawy i dążenia. Mimo to, ich wspólnym celem było wyzwolenie kraju spod obcej dominacji.

Konrad Wallenrod, główny bohater poematu Adama Mickiewicza, był człowiekiem z natury zbuntowanym. Początkowo buntował się przeciwko Krzyżakom, którzy porwali go z domu na Litwie, a po powrocie do ojczyzny przeciwko słabości Litwinów i potędze Krzyżaków. Nie odnalazł szczęścia w domu, ponieważ nie było go w ojczyźnie, jak pisze Mickiewicz. Jako dorosły człowiek wiedział, że aby pokonać silniejszego przeciwnika, musiał działać podstępnie. Opuszczając swoją żonę, przeszedł na stronę wroga, by tam realizować swoje długoterminowe plany.

Poświęcił dla Litwy wszystko – życie osobiste, dom rodzinny, rycerski honor, a w końcu nawet własne życie, popełniając samobójstwo trucizną. Zarówno Krzyżacy, jak i Litwini uznali go za zdrajcę, tylko poeta Halban znał prawdę o jego czynach. Konrad był zatem typowym bohaterem romantycznym, dla którego bunt i ofiara były kluczowymi postawami. Mickiewicz przez taką postać ukazywał Polakom możliwe sposoby działania i walki z silniejszym przeciwnikiem – Rosją.

Gustaw, postać z II i IV części „Dziadów”, również przeżywa bunt od młodości. Nie może zaakceptować zdrady ukochanej, która wyszła za bogatego ziemianina, odrzucając biednego poetę. Pod wpływem dawnego nauczyciela, księdza, stara się zapomnieć o swojej tragedii i poświęcać życie dla Ojczyzny. W „Prologu” III części „Dziadów” Gustaw symbolicznie przemienia się w Konrada, bojownika o sprawy narodowe. Młody Konrad jest również poetą, który swoją twórczością chce walczyć o szczęście Polaków i buntuje się przeciwko Bogu. Gustaw pragnie stanąć na czele swojego narodu, gotowy jest ponieść wszystkie jego cierpienia, podobnie jak mityczny Prometeusz. Ofiara Gustawa ma charakter duchowej walki o wolność narodu.

Bunt przeciwko zaborcom i Bogu, który zezwolił na klęskę listopadową, jest typowy dla Konrada jako bohatera romantycznego. Charakterystyczna jest również jego późniejsza ofiara, oddanie życia dla dobra własnego narodu.

Inny charakter ma postać Kordiana z dramatu „Kordian” Juliusza Słowackiego. Poznajemy go jako młodzieńca, który jeszcze nie dojrzał do pełni. Z upływem lat Kordian poszukuje sensu życia i buntuje się przeciwko otaczającej go rzeczywistości, której nie akceptuje – kultowi pieniądza w Europie, postawie Watykanu wobec Polski, a przede wszystkim politycznej tyranii Rosji. Gdy zawodzi go wszystko i wszyscy, decyduje się na poświęcenie życia, by dokonać zamachu na cara Rosji, uważanego za sprawcę niewoli narodowej Polaków. Jednakże wskutek Strachu i Wyobraźni zawodzi, nie dokonuje morderstwa i oczekuje wyroku śmierci w szpitalu dla obłąkanych. Prawdopodobnie w taki

sposób poświęci życie na rzecz ojczyzny.

Inny typ postaci romantycznej przedstawia Jacek Soplica z „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. Utwór powstał w 1834 roku, w czasie, gdy emigracja rozumiała przyczyny klęski listopadowej. Jacek Soplica jest nowym typem bohatera romantycznego, który w młodości przeżywa nieszczęśliwą miłość do córki bogatego magnata i buntuje się przeciwko społecznym nierównościom panującym w XIX-wiecznym świecie. Ten bunt i pragnienie zemsty prowadzą go do popełnienia morderstwa. Następnie postanawia zmienić swoje życie, skierowując bunt i nienawiść przeciwko wrogom ojczyzny – zaborcom, Rosjanom. Wstępuje do zakonu i jako ksiądz Robak staje się działaczem i emisariuszem politycznym. Całe swoje życie poświęca ojczyźnie, nie oszczędza zdrowia ani sił, uczestniczy w bitwach, jak na przykład pod Jeną, wielokrotnie trafia do więzień rosyjskich i pruskich, z których zawsze wychodził cało. Jego marzeniem jest wywołanie powstania na Litwie w momencie wkroczenia na nią wojsk polskich i francuskich, które w 1812 roku zmierzają na Moskwę. Ksiądz Robak nie przypomina jednak ani Konrada, ani Kordiana. Nie jest poetą ani indywidualistą. Nie prowadzi samotnej walki, lecz agituje szlachtę i chłopów do wspólnego działania na rzecz kraju.

Bohaterowie romantyczni nie osiągnęli niepodległości dla Polski, ale swoim buntowi i ofiarnością przypominali rodakom, że nie można pogodzić się z utratą niepodległości i ciągle należy podejmować działania na rzecz wyzwolenia. Ich poświęcenie nie poszło na marne, uczyło postaw politycznych i przypominało następnym pokoleniom o ich narodowej odrębności.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Bohater romantyczny

Gustaw z IV części „Dziadów”

Gustaw jest wrażliwym poetą, samotnym i niezrozumianym przez społeczeństwo. Jego nieszczęśliwa miłość i wyobcowanie czynią go romantycznym bohaterem na miarę Wertera Goethego. Jako porzucony kochanek, przestał istnieć dla świata, pozostając pogrążony w cierpieniu i wspomnieniach ukochanej. Jego uczucia są tak intensywne, że prowadzą go do myśli samobójczych.

Konrad Wallenrod

Konrad Wallenrod to bohater tragiczny, który walczy z wrogiem poprzez podstęp i zdradę. Jest postacią skomplikowaną psychologicznie i niejednoznaczną. Jego heroiczne poświęcenie łączy się z chwilami zwątpienia i wahania. Spełniwszy swoją misję, jest skazany na śmierć. Nawet gdyby uniknął zemsty Krzyżaków, jego czyn uniemożliwiłby mu normalne życie. Choć jego działania są motywowane patriotyzmem, pozostają przytłaczające i kontrowersyjne.

Przemiana Gustawa w Konrada

Gustaw z IV części „Dziadów” przechodzi ważną metamorfozę: z nieszczęśliwego kochanka staje się bojownikiem o wyzwolenie narodu. Ta przemiana jest zaznaczona przez jego samobójstwo (choć żyje nadal) i zmianę imienia na Konrada. Gustaw zapisuje na ścianie celi więziennej: „Umarł Gustaw – narodził się Konrad”. Konrad odnajduje sens życia w poświęceniu się ojczyźnie i walce z tyranią zaborcy, doznając duchowej przemiany.

Konrad jako bohater romantyczny

Konrad symbolizuje prometeizm, tytanicizm i mesjanizm. Jego czyny, choć moralnie dyskusyjne, mają zawsze określoną motywację. W „Wielkiej Improwizacji” wadzi się z Bogiem,

oferując siebie w zamian za wolność i szczęście narodu. Jego romantyczny indywidualizm płynie z wiary w siłę poezji i sens poświęcenia się nieprzećniętej jednostki. Konrad przeżywa samotne klęski i mistyczne uniesienia, lecz zawsze wierzy we własne posłannictwo i moc poezji, co sprawia, że nie jest postacią bez wyjścia.

Jacek Soplica z „Pana Tadeusza”

Jacek Soplica to postać romantyczna, która po nieszczęśliwej miłości popełnia zbrodnię, a następnie szuka odkupienia w służbie ojczyźnie. Przyjmuje mnisi habit i imię Robaka. Ksiądz Robak, jako emisariusz polityczny, przygotowuje szlacheckie zaścianki do powstania przeciw zaborcy. Jego tajemnica wychodzi na jaw dopiero na łożu śmierci. Ksiądz Robak, podobnie jak mnich z „Giaura” Byrona, szuka ochrony przed cierpieniem, ale nie unika rzeczywistości. Działa wśród społeczeństwa, wierząc w sens wspólnego wysiłku, co odróżnia go od innych romantycznych bohaterów Mickiewicza.

Podsumowanie

Bohater romantyczny to młody idealista, walczący samotnie przeciwko potęgom. Jest to wzorcowy typ Polaka, kierującego się uczuciem i ideą, a nie racjonalnym obliczeniem. Całe pokolenia pisarskie będą na nowo podejmować temat bohatera romantycznego, polemizując z jego konstrukcją lub ją powielając.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

„Beniowski” jako poemat dygresyjny: Przegląd wybranych dygresji

W „Beniowskim” Słowacki zawarł liczne dygresje, które stanowią istotny element tego dzieła. Do najważniejszych należą:

- 1. Dygresja na temat młodzieńczej miłości do Ludwiki Śniadeckiej** Ludwika Śniadecka była pierwszą wielką miłością Słowackiego. Dygresja na ten temat, umieszczona w pieśni IV, ma bardzo osobisty charakter i jest uważana za jedną z najpiękniejszych w literaturze polskich elegii miłosnych. Rozpoczyna się słowami: „Bądź zdrowa – odejść nie mogę choć słyszę Wołające mnie duchy w inną stronę” Słowacki nazywa Ludwikę „kochanką pierwszych dni” i „aniołem snów dzieciennych”, podkreślając jej znaczącą rolę w jego życiu.
- 2. Dygresja na temat krytyków literackich** Słowacki w tej dygresji wykazuje się ostrym tonem, ironią, szyderstwem i sarkazmem. Krytykuje poetów „nadzwyczaj łzawych”, piszących „językiem kulawym” i „wiersze pisząc liczą zgłoski”. Wspomina, że strofa „Beniowskiego” mogłaby stać się cmentarzem dla miernych poetów. Jedynym poetą, którego uważa za wielkiego, jest Antoni Małczewski. Słowacki ostro krytykuje m.in. Witwickiego i innych poetów szkoły religijnej, a także krytyków związanych z obozem katolickim, takich jak Ropelewski, Grabowski, Czyński i Sadowski.
- 3. Dygresja na temat stosunków panujących na emigracji** Słowacki w tej dygresji krytycznie odnosi się do różnych stronnictw politycznych na emigracji. Stronnictwo arystokratyczne księcia Adama Czartoryskiego, skupione wokół Hotelu Lambert, traktuje lekceważąco, nazywając ich marzenia o monarchii „iluzjami” i porównując do urojonej Don Kichota. Demokratyczne stronnictwo również

nie ucieka od krytyki. Słowacki szczególnie polemizuje z Maurycem Mochnackim, którego określa mianem „Respublik jedynaku synie”, wytykając mu polityczną chwiejność i ugodowość.

4. **Dygresja na temat własnej twórczości** Słowacki jest świadomy swojej wartości jako poety i mistrza słowa. Celem jego poezji jest precyzyjne wyrażenie każdej myśli i uczucia. Pragnie poetyckiej doskonałości: „Chodzi mi o to aby język giętki Powiedział wszystko co pomyśli głowa A czasem był jak piorun jasny prędko, A czasem smutny jako pieśń stepowa” Słowacki przypomina swoje zasługi dla rozwoju polskiej poezji romantycznej, porównując swoją rolę do roli Jana Kochanowskiego w renesansie.
5. **Dygresja będąca ostrą polemiką z Mickiewiczem** Mimo oczekowań, Słowacki nie dokonuje miażdżącej krytyki Mickiewicza. Zamiast tego, dygresja w finale pieśni piątej jest skierowana głównie do otoczenia Mickiewicza. Słowacki żegna się z Mickiewiczem słowami: „A sąd zostawię wiekom. – Bądź zdrów wieszczu! Tobą się kończy ta pieśń dawny Boże. Obmyłem twój laur w słów ognistych deszczu... .. Bądź zdrów! – a tak się żegnają nie wrogie, Lecz dwa na słońcach swych przeciwnych Bogi” Konflikt między nimi ma bardziej podłoże polityczne niż osobiste. Słowacki krytykuje drogę obroną przez Mickiewicza, podkreślając słuszność własnych decyzji i przekonanie, że to za nim, a nie za Mickiewiczem, pójdzie naród.

Podsumowanie

„Beniowski” to nie tylko opowieść o przygodach tytułowego bohatera, ale także zbiór refleksji i dygresji, które pozwalają czytelnikowi lepiej zrozumieć osobiste i literackie poglądy Słowackiego. Dygresje te ukazują jego relacje z innymi poetami, krytykami, a także jego własne refleksje na temat poezji i polityki.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę

„Ballady i romanse” Adama Mickiewicza wyrazem buntu przeciw tradycjonalizmowi oświecenia

„Lilie”

1. **Inspiracja i kontekst** Adam Mickiewicz, pisząc balladę „Lilie”, oparł się na ludowej pieśni „Zbrodnia to niesłychana pani zabija pana”, sięgającej czasów Bolesława Śmiałego. Król ten wydał prawo karania śmiercią wiarołomnych żon, co stanowi historyczny kontekst utworu. Mickiewicz uczynił bohaterką ballady żonę rycerza Bolesława Śmiałego.
2. **Fabuła** Żona czeka na męża wracającego z wyprawy wojennej z dwoma braćmi. Mąż, chcąc szybciej spotkać się z żoną, wyprzedza braci i przybywa pierwszy do domu. Żona, obawiając się kary za niewierność, zabija męża, grzebie go i sadzi lilie na jego mogile. Przed braćmi udaje, że wciąż czeka na powrót męża. Po zbrodni biegnie do pustelnika, prosząc o pokutę. Starzec odsyła ją, mówiąc, że tylko mąż może ją wydać, ale ten już nie żyje. Bracia przestają szukać brata i po roku ubiegają się o rękę wdowy. Nie mogąc się zdecydować, kobieta pyta pustelnika o radę. Ten radzi, by bracia przynieśli wianki na dzień ślubu, a ona wybierze męża. Bracia kłócą się o nią, aż pojawia się duch zmarłego męża i wymierza sprawiedliwość. Kaplica zapada się pod ziemię, a wszyscy

winni ponoszą odpowiedzialność za swoje grzechy.

3. Romantyczny charakter ballady

- **Historia:** Ballada odwołuje się do średniowiecza, czasów Bolesława Śmiałego.
- **Fantastyka:** Pojawienie się ducha męża, który wymierza sprawiedliwość z za grobu.
- **Natura:** Symbolika przyrody, lilie na grobie.
- **Ludowość:** Utwór opiera się na ludowej pieśni i przedstawia ludowe poczucie sprawiedliwości, zgodnie z zasadą „nie ma zbrodni bez kary”.

„Świtezianka”

1. **Fabuła** Młody myśliwy spotyka się nad jeziorem Świtez z piękną dziewczyną. Jest to historia miłości dwojga ludzi, tajemniczej dziewczyny i młodego strzelca. Strzelec przysięga dziewczynie wierność, ale gdy spotyka nimfę wodną, ulega jej urokowi, zapominając o przysiędze. Gdy rozpoznaje w nimfie swoją kochankę, ta wypomina mu zdradę i przepowiada karę. Dusza młodzieńca zostaje zaklęta w drzewo, modrzew, który jęczy z żalu nad brzegiem jeziora.

2. Romantyczny charakter ballady

- **Ludowość:** Bohater pochodzi z ludu, a historia oddaje ludowe poczucie sprawiedliwości.
- **Fantastyka:** Obecność nimfy wodnej i przemiana człowieka w drzewo.
- **Natura:** Przyroda odgrywa rolę w wymierzaniu sprawiedliwości.

„Rybka”

Bohaterką ballady jest młoda wiejska dziewczyna Krysia, uwiedziona przez panicza. Po narodzinach nieślubnego dziecka panicz porzuca Krysię i żeni się z inną. Zrozpaczona dziewczyna popełnia samobójstwo, topiąc się w jeziorze. Jej dziecko karmi rybka, która okazuje się być Krysią. Pewnego dnia panicz i jego żona spacerują nad jeziorem i nigdy nie

wracają. Na brzegu pojawiają się dwa kamienie przypominające ludzkie postacie.

- **Ludowość:** Bohaterka pochodzi z ludu, a historia oddaje ludowe poczucie sprawiedliwości.
- **Fantastyka:** Przemiana w rybkę i wymierzenie sprawiedliwości.
- **Natura:** Symbolika natury jako narzędzia kary.

„Świtez”

Ballada opowiada o tajemniczym jeziorze, na dnie którego znajdują się ruiny zatopionego miasta Świtez. Ludzie próbują zbadać jezioro i odkryć jego tajemnice. Wyłowiona z jeziora dziewczyna, córka legendarnego władcy, opowiada historię miasta. Gdy miasto było oblężone przez Rusów, kobiety błagały o śmierć, aby uniknąć hańby. Bóg wysłuchał ich prośby, zamieniając mieszkańców w kwiaty wodne i zalewając miasto wodą. Od tej pory nie wolno zakłócać spokoju jeziora.

- **Ludowość:** Bohaterowie są ludźmi, którzy chcą odkryć tajemnicę jeziora.
- **Historia:** Odwołanie do historii Litwy.
- **Fantastyka:** Obecność baśniowej nimfy, przemiana ludzi w kwiaty i zatopienie miasta.

Podsumowanie

„Ballady i romanse” Adama Mickiewicza są wyrazem buntu przeciw tradycjonalizmowi oświecenia. Mickiewicz, odwołując się do ludowej tradycji, historii i fantastyki, tworzy utwory, które przemawiają do wyobraźni i emocji czytelnika. Wprowadzenie elementów nadprzyrodzonych, ludowych wierzeń i historycznych odniesień czyni jego twórczość wyjątkową i stanowi istotny element romantyzmu.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko

w granicach prawa.

Analiza i interpretacja sonetu „Czatyrdah”

Zbiór „Sonetów krymskich”, z którego pochodzi „Czatyrdah”, jest dziełem wyjątkowym, zarówno pod względem kunsztu formalnego, jak i umiejętności kreowania obrazów. Czytelnik niemal słyszy „pomp złowieszcze jęki”, widzi „krwawe zachody słońca” i czuje lęk przed przepaścią, gdzie „źrenica jak w studni Al-Kahiru, o dno nie uderza.” W dobie wszechobecnych fotografii z podróży rzadko które zdjęcie jest w stanie przekazać tak olbrzymi ładunek emocjonalny, jak czyni to poezja Mickiewicza.

Można przypuszczać, że „Sonety krymskie” były dla Mickiewicza swego rodzaju przygotowaniem do tworzenia opisowych scen w „Panu Tadeuszu”. Słowo „przygotowanie” nie oznacza jednak, że sonety są niedoskonałymi szkicami. Wręcz przeciwnie – to prawdziwe perełki poezji, dopracowane w najmniejszym szczególe. Forma ma tu kluczowe znaczenie. To ona decyduje, czy obraz pozostanie w naszej pamięci, stając się częścią naszej świadomości, czy też spłynie po nas jak deszcz. Dlatego moją analizę rozpocznę od omówienia środków stylistycznych używanych przez Mickiewicza w sonecie „Czatyrdah”.

Mickiewicz wybrał sonet jako formę do opisanie swojej wyprawy na Krym. Ten wybór z pewnością nie był przypadkowy. Sonet, jako forma zamknięta, spełniał jego wymagania: był wystarczająco długi, by pomieścić bogactwo treści, a jednocześnie na tyle krótki, by myśl i obraz nie ginęły pod potokiem słów. Petrarka doskonale rozumiał potęgę tej formy, kiedy używał jej do swoich liryków miłosnych.

Mickiewicz doprowadził sonet do doskonałości. Jego utwory pisane są słynnym trzynastozgłoskowcem z średniówką po siódmej sylabie, gdzie naturalnie zawieszamy głos, by nabrać oddechu. W wierszach pojawiają się rymy żeńskie, półtorazgłoskowe. Sonety Mickiewicza to wiersze sylabiczne, choć nie ściśle według zasad Kochanowskiego. Mickiewicz nadaje im nowy wymiar, tworząc niepowtarzalne zjawisko, które później można tylko próbować naśladować.

Omówiłem ogólne cechy sonetów Mickiewicza, teraz czas przyjrzeć się środkom stylistycznym zastosowanym w sonecie „Czatyrdah”.

Sonet dzieli się na część opisową i refleksyjną. Najwięcej środków stylistycznych znajdziemy w części opisowej. Świat wokół Mickiewicza jest tajemniczy, obcy, egzotyczny. Czatyrdah, górę na Krymie, określa słowami: „O minarecie świata! O gór padyszachu!” Połączenie orientalnej kultury z europejskim romantyzmem tworzy niezwykle obraz pełen barw i kształtów. Czatyrdah jest dla Mickiewicza potężny i posępny. Dlatego też występują liczne odwołania do Biblii i symboli orientalnych. Mickiewicz porównuje górę do archanioła Gabriela, strzegącego wejścia do raju, a minaret symbolizuje dążenie góry do połączenia nieba z ziemią. Podróżnik, stojący u jej podnóża, czuje lęk przed nieznanym i zazdrość wobec trwałości góry.

Niepokój czytelnika potęgują dodatkowe elementy, jak błyskawice, określane jako janczary strachu. Przerzutnie w utworze potęgują napięcie, burząc jednostajny rytm czytania i wprowadzając uczucie niepewności.

Mickiewicz z wielką wprawą posługuje się różnorodnymi środkami stylistycznymi: metaforami, apostrofami, nawiązaniem do symboli. Góra budzi w podróżniku wiele uczuć, będąc symbolem czegoś niezrozumiałego, metafizycznego. Życie człowieka to zaledwie chwila w porównaniu z trwałością góry, co zbliża ją do boskości. Autor pisze: „Podesławszy pod nogi ziemię, ludzi,

gromy, \ Słuchasz tylko, co mówi Bóg do przyrodzenia.”

Podsumowując, Mickiewicz udowodnił, że odpowiednio posługując się słowem, można przekazać każde uczucie i wizję. Jego poezja osiąga głębię, której nie odda żaden obraz czy zdjęcie. Aby tego dokonać, trzeba być przynajmniej Mickiewiczem.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Postacie władców z historii i literatury

W pracy swojej pragnę postawić tezę dotyczącą władcy-człowieka, od którego zależy dobro innych ludzi, zwycięstwa narodu, realizowanie prawa oraz przestrzeganie norm etycznych. Terencjusz, żyjący w antyku, jest twórcą humanizmu, najwyższą kategorią którego jest człowiek, stąd hasło: „Człowiekiem jestem i nic co ludzkie nie jest mi obce”.

Władcą i założycielem świata był Bóg, o czym mówi kosmogonia biblijna w Księdze Genesis. Stwórca z chaosu wyłonił dobro i zło. Dobrem było światło, dzień, oddzielenie. Złem zaś – ciemność, pustkowie, bezład. Na końcu stworzył człowieka, dając mu władzę i mądrość, ale obdarzając go także słabością, która powodowała zło.

Władcy greccy to nie tylko królowie, ale także ci, którzy władali jako przywódcy wojsk. Przykładem tego jest dzieło Homera „Iliada”, gdzie mamy postacie władców, wśród nich Agamemnona. Był królem, dowódcą wojsk i doskonałym żołnierzem. Jemu podlegał Achilles, który wobec swojego przywódcy nie krył

pychy, zarozumialstwa i poczucia wyższości. Agamemnon, jako główny dowodzący, odważył się zabrać Achillesowi brankę Bryzejdę, co spowodowało wycofanie się Achillesa z pola bitwy, a tym samym śmierć Patroklosa.

Władca antyczny miał ograniczoną siłę działania, ponieważ o losach jego decydowali bogowie, stąd losy wojny grecko-trojańskiej były z góry przesądzone. Władcą, który zasłynął z odwagi i honoru, był Leonidas, król Sparty, który w bohaterskiej walce z Persami oddał życie na polu chwały. Takie postawy kreował twórca liryki greckiej Tyrtajos, ucząc władców, jakimi być powinni. Dowodził, że śmierć w obronie ojczyzny jest piękna, zaś hańbą było poddanie się wrogowi. W swoich wierszach prezentował walecznych bohaterów, broniących najwyższego dobra, jakim jest kraj. Te wzorce postawy tyртеjskiej realizowali władcy antyczni.

Postacią niezwykle ciekawą i powodującą wzruszenie jest Priam, król Troi i ojciec Hektora, który zabił Patroklosa. Jego śmierć spowodowała chęć zemsty Achillesa na Hektorze, który mścił się później na ciele zabitego, włócząc je wokół Troi.

Zastanawiając się nad władcami tamtego okresu, dochodzę do wniosku, że każdy z nich był wcieleniem wierności wobec swojej ojczyzny, często wbrew swojemu przekonaniu. Dowodem na to jest postępowanie Kreona, władcy Teb, bohatera dramatu Sofoklesa „Antyгона”. Król ten objął władzę w mieście udręczonym strasznymi klęskami. Budował swój autorytet rozkazami, które miały budzić strach, np. skazanie na śmierć Antyphony, która w imię praw boskich pragnęła pochować swojego brata. Władca, chcąc zapobiec czynom bratobójczym, które wcześniej miały miejsce w państwie, staje się okrutny wobec najbliższych członków rodziny królewskiej. Pragnie władzy niepodważalnej, aby zapewnić spokój w państwie. Boi się anarchii w Tebach. Zakaz grzebania Polinejsesa wykracza jednak poza uprawnienia człowieka-władcy, łamiąc prawa boskie. Kreon jest ambitny, lecz brak mu rozwagi. Nie słucho rad i próśb najbliższych, nawet syna, który stwierdza: „Marne to państwo, co li władcy

służy”. Zbyt późno zrozumiał swój błąd, niemalże na gruzach własnego losu – wtedy, gdy giną jego najbliżsi, a mieszkańcy państwa buntują się przeciwko niemu. Władca zostaje sam, a samotność jest jego karą.

Zastanawiając się nad postępowaniem Kreona, dochodzę do wniosku, że pełnienie władzy jest niezwykle trudne. Władca musi wyrzec się subiektywizmu i osobistych uczuć. Podejmując ten obowiązek, każdy z władców przesądzał o swoim losie. Wiedział, że na szali zwycięstwa musi położyć własny honor i godność, rezygnując z sfery osobistej.

Neron, żyjący w pierwszym wieku naszej ery, był władcą o niskich walorach moralnych, egotystycznym i zapatrzonym w siebie. Uważał siebie za wybitną indywidualność o niepowtarzalnym talencie poetyckim, a scenografią do jego występów miał być pożar Rzymu. By dojść do władzy i utrzymać się przy niej, dokonał szeregu morderstw. Jakże odmiennie prezentuje się ta postać władcy.

Na podstawie poznanych tekstów literackich należy domniemać, że epoka antyku stworzyła wzorzec osobowościowy króla, władcy i przywódcy. Musiała to być osoba o bardzo silnym charakterze, niepodważalnych decyzjach, uparta i bezwzględnie dążąca do celu. We wstępie pracy nawiązałem do myśli Terencjusza, by udowodnić, że władza nie może być obca człowiekowi. Literatura stawia przed nami problemy dotyczące umiejętności pełnienia władzy i daje przestrogi współczesnym, jak pełnić obowiązki władzy, by zachować wartości humanistyczne i być zgodnym z założeniami humanistów.

Przenosząc się do Egiptu, spotykamy faraona Ramzesa XIII, bohatera powieści „Faraon” Bolesława Prusa. Ramzes XIII, pełen ambicji i energii, pragnął reformować państwo i uniezależnić je od wszechwładnych kapłanów. Jego rządy miały być sprawiedliwe, ale młody faraon szybko zderzył się z brutalną rzeczywistością polityki. Ramzes XIII stał przed trudnym wyborem: dobro państwa kontra dobro własnej duszy. Jego

zmagania symbolizują odwieczny konflikt pomiędzy idea sprawiedliwego władcy a rzeczywistością rządzenia.

Z kolei w literaturze starożytnego Rzymu spotykamy Nerona, którego postać jest skrajnie odmienna od opisywanych wcześniej władców. Neron, jako cesarz, był nie tylko despotyczny, ale także bezwzględnie egocentryczny. Jego panowanie naznaczone było terrorem i ekstrawagancją. Neron stanowi przykład tego, jak władza może skorumpować człowieka, prowadząc do moralnego upadku. Jego rządy pełne były intryg, brutalnych mordów oraz chaosu, co ostatecznie doprowadziło do jego upadku. Postać Nerona jest przestrogą przed absolutną władzą bez kontroli moralnej.

Kolejnym przykładem władcy z literatury jest Makbet z tragedii Szekspira. Makbet, początkowo lojalny wasal króla Duncana, staje się żądny władzy po przepowiedni trzech wiedźm. Jego ambicja prowadzi go do morderstwa i zdrady, co skutkuje krwawym terrorem w jego rządach. Makbet ilustruje, jak pragnienie władzy za wszelką cenę może zniszczyć nie tylko samego władcę, ale także cały naród. Jego tragiczny upadek jest lekcją o konsekwencjach moralnego upadku władcy.

W średniowieczu ideał władcy prezentuje król Artur, bohater legend arturiańskich. Artur, wspomagany przez rycerzy Okrągłego Stołu, rządzi Camelotem z mądrością i sprawiedliwością. Jego rządy opierają się na kodeksie rycerskim, który promuje honor, odwagę i szlachetność. Legenda o Królu Arturze ukazuje, że idealny władca to ten, który kieruje się nie tylko siłą, ale także mądrością i etyką.

W kontekście polskiej literatury warto wspomnieć o królu Bolesławie Chrobrym, pierwszym koronowanym królu Polski. Jego postać, zarówno w historii, jak i literaturze, jest symbolem jedności i siły państwa. Chrobry dążył do wzmocnienia państwa, prowadząc liczne kampanie wojenne i zabiegając o uznanie na arenie międzynarodowej. Jego rządy były zdeterminowane przez dążenie do stabilności i dobrobytu narodu.

Porównując te różnorodne postacie władców z historii i literatury, możemy dostrzec, jak złożone jest pełnienie władzy. Każdy władca staje przed wyzwaniami, które testują jego moralność, siłę charakteru i zdolność do podejmowania trudnych decyzji. Literatura dostarcza nam licznych przykładów władców, którzy, pomimo różnic kulturowych i historycznych, musieli mierzyć się z podobnymi dylematami.

Wnioskując, epoka antyku i kolejne wieki stworzyły wzorzec osobowościowy króla, władcy i przywódcy, który musiał posiadać nie tylko siłę i determinację, ale także mądrość i moralność. Władza nie może być obca człowiekowi, ale pełnienie jej wymaga umiejętności balansowania między osobistymi ambicjami a dobrem narodu. Literatura, zarówno antyczna, jak i współczesna, daje nam cenne lekcje i przestrogi, jak pełnić obowiązki władzy, by pozostać wiernym wartościom humanistycznym.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

**Jak oceniasz trafność drogi
heroicznego buntu
indywidualisty i
prometejskiego ofiarnika-
zbawcy – Konrada – w**

„Dziadach” cz III

Plan:

I. Wprowadzenie:

Konrad – wybitna jednostka wśród brutalnej rzeczywistości w obliczu walki o istnienie narodu.

II. Rozwinięcie:

1. Idea prometeizmu – postawa indywidualisty wobec patriotyzmu.

a.) „Wielka improwizacja” – manifest dyktatora czy autentyczna wrażliwość.

b.) Walka o naród w uczuciach jednostki – imaginacja czy prawdziwa obrona narodu.

c.) Godność Konrada – przejaw prawdziwych intencji buntownika

2. Heroizm buntu.

a.) Siła Konrada – prawdziwa potęga, czy jedynie złudzenie?

b.) Ofiara Konrada – zrozumienie celu.

c.) Czym jest bunt Konrada wobec rzeczywistości?

3. Owoce działania Konrada.

a.) Wybitna osobowość daje świadectwo o „duszy narodu” – jest dowodem jej istnienia.

b.) Patriotyzm wobec braku akceptacji i efektów działania.

c.) Nieskuteczność buntu Konrada – zamierzony efekt kreacji postaci.

d.) Świadectwo istnienia „siły wyższej”.

e.) Brak pozytywnych wzorców w utworze, mogących stanowić kontrast z osobą Konrada

III. Ocena postaci:

Niefortunna koncepcja ratowania ojczyzny.

Wybitna osobowość, a fatalizm historyczny czasów rozbiorów.

Przedstawia obraz serca Polaka – wobec tragedii narodu – nie ma na celu go ratować.

Konrad jest postacią niezwykle interesującą, doskonałą do rozważań na temat przemiany wewnętrznej człowieka. Choć ma związek z Gustawem z cz. IV, to jednak w cz. III Mickiewicz kreuje go w sposób niezwykle ekspresyjny, czyniąc go jednym z najważniejszych dzieł wieszczów. Osobowość i dusza poety są wplecione w ciało młodego człowieka mocno osadzonego w realiach carskiej rzeczywistości lat zaborów. Więzienna cela zaborcy staje się miejscem prawdziwych ludzkich dramatów, które są nierozzerwalnie związane z dramatem całego narodu.

Konrad, jako przedstawiciel młodego pokolenia, staje przed brutalną rzeczywistością, co staje się pretekstem do jego duchowego wzlotu ponad resztę młodzieży w carskim więzieniu. Dzięki swojej niezmiernej wrażliwości – duszy poety-buntownika, Konrad staje się postacią kontrowersyjną. Jego izolacja i aktywność tworzą wrażenie bezsilności, które nagle przełamuje jego zryw w pieśni zemsty. Konrad jest buntownikiem walczącym z reżimem, czego dowodem jest właśnie ta pieśń. Więzienie carskie, jako miejsce największego zrywu bohatera, stanowi ogromny kontrast dla jego duchowego świata. Cel Konrada i jego współwięźniów jest jasny – walczą i poświęcają wszystko za wolność narodu, co Mickiewicz przedstawia jako wzór patriotyzmu w „Dziadach drezdeńskich”.

Ocena drogi wybranej przez Konrada dla ratowania ojczyzny nie jest prosta. Bohater nie jest zwykłym człowiekiem. Nie chodzi o podważanie idei romantycznego patriotyzmu ani o „zimną”

ocenę faktów, ponieważ „Dziady” balansują między dwoma światami. Konrad to człowiek zagubiony, co moim zdaniem wymyka się wszelkim interpretacjom. Jest samotnikiem, wyalienowanym, ale czy naprawdę chciał tego wyobcowania? „Wielka improwizacja” jest manifestem jego siły, która płynie z samotności. Poeta z posłuchem może działać więcej niż ktoś, kogo pieśni nikt nie słucha. Konrad buduje swój wizerunek spontanicznie, ale jego siła wynika z przekonania o własnej wyższości. Alienacja służy mu za argument do wytłumaczenia swojej dumy i pychy, które moim zdaniem nie mają patriotycznych pobudek, ale stanowią przejaw egoistycznego dążenia do osiągnięcia ponadludzkich zdolności. Czy bunt rodzący się w takich warunkach może stanowić podstawę do walki za naród? Może Konrad to nie obrońca narodu, ale człowiek pragnący władzy. Jednakże jego żądza władzy jest efektem ubocznym emanującej z niego siły, a kto ma siłę, ma władzę. Konrad ma siłę duchową, nie militarną czy fizyczną, co rodzi jego tragizm. Lekceważy realny świat, jego bunt jest wielki, lecz nie ma odbicia w rzeczywistych działaniach.

Bunt Konrada jest niezwykły. Wypowiadany wobec Boga i Natury – pierwotnych sił stwórczych, bezpośrednio ich dotyka. Choć trudno uznać Konrada za dyktatora, jest to tak niezwykła osobowość, że nie można go jednoznacznie zaklasyfikować jako człowieka pragnącego władzy.

Podczas „Wielkiej improwizacji” Konrad przeżywa dwa pojedynki: jeden widoczny – między sobą a Bogiem – do którego nie może dojść, bo Konrad pozostaje człowiekiem, i drugi, ukryty wewnątrz własnej duszy, gdzie walczą uczucia. Ostatecznie krystalizują się w słowach: „Nazywam się Milijon, bo za miliony kocham i cierpię katusze”. Wtedy zwycięża miłość do ojczyzny. By to sobie uświadomić, musi przeżyć różne fazy buntu, od wiary w swoją siłę i niemal dyktatorskie zapędy, aż po moment, gdy osiąga szczyt możliwości komunikacji z własnymi uczuciami i wciela się w naród. Czy to uniesienie i utożsamienie się z cierpieniem narodu daje Konradowi prawdziwy

obraz miłości do ojczyzny? Czy nie mierzy za wysoko? Dlaczego tak wrażliwy człowiek, by dać świadectwo swojej miłości do ojczyzny, musi stawać przeciw Bogu? Konrad, mimo wielkiego uniesienia, pozostaje bezsilny – nie może się zrealizować jako nowożytny Prometeusz – nie może zdobyć ognia wolności dla narodu. Mimo że stawia się na czele narodu, współodczuwa z nim i staje się nim, to nic nie daje. Jego wysiłek, nadludzki, pozostaje tylko manifestem miłości do ojczyzny.

Konrad nie jest całkowicie przegrany. Mimo ignorancji ze strony sił stwórczych, pozostaje widocznym dowodem miłości do ojczyzny. Jego wystąpienie przeradza się w prawdziwą demonstrację patriotyzmu, na tyle silną, że Konrad zdaje się nie tylko reprezentować naród, ale wręcz przemawiać jego ustami. Pozostaje mu godność wynikająca z umiejętności współodczuwania cierpienia ogółu. Konrad jest przykładem osoby, której cierpienie nie hańbi, lecz usprawiedliwia jego zachowanie, czego dowodem jest późniejsza obrona aniołów. Jednak odpowiedzią na wyzwanie rzucone Bogu jest pojawienie się diabłów z metafizycznego świata wizji Konrada, co pokazuje, że nawet chwila uniesienia może zostać wykorzystana przez złe moce. Biorąc pod uwagę związek Konrad – naród, zyskuje to znacznie większą wymowę.

Można ostatecznie stwierdzić, że Konradem kierowały szlachetne idee. Jego natura sprawiła, że „Wielka Improwizacja” jest tak gwałtowna, co czasami prowadzi do fałszywego przekonania o jego intencjach. Wizja Konrada przerasta jego możliwości zrozumienia, zamiast przybliżyć – oddala go od marzenia o osiągnięciu władzy nad duszami, która miała posłużyć do wyzwolenia ojczyzny. Oderwany od rzeczywistości, Konrad nie znajduje nawet w swojej wyobraźni ostatecznego rozwiązania.

Mimo swej nieskuteczności, która powinna być głównym celem wszelkich działań w obronie ojczyzny, siła Konrada, który cierpi za cały naród, płynie z głębi jego serca – serca Polaka. Jednak ma ona również inne źródła, które rzucają negatywne światło na jego osobowość. Duma i pycha, z jaką

występuje, nie są w stanie zostać całkowicie zatuszowane przez patriotyzm bohatera. Siła Konrada jest potęgą – świadectwem mocy osoby wrażliwej, a jednocześnie zdeterminowanej utratą ojczyzny. Konrad nie potrafi wykorzystać tej siły do przekazania innym głosu swego serca, zamiast tego dąży do czegoś nierealnego, choć cennego dla poety-romantyka.

Patriotyzmu Konrada nie można oceniać jedynie poprzez pryzmat prometeizmu. Jest on jednym z Filomatów, a jego udział w cierpieniu i represjach w utworze jest znaczący. Za swoje przekonania oddaje samego siebie, co jest przejawem patriotyzmu – poświęcenia dla ogółu. Konrad rozumie swoje cierpienie, choć może nie zdaje sobie sprawy z sytuacji politycznej – jego chęć walki, czasem radykalnie okazywana, świadczy o autentycznym poświęceniu dla ojczyzny.

Rzeczywistość jest oderwana od świata odczuć Konrada. On walczy w sferze uczuć, Prometeusz-Konrad nie zostaje dopuszczony do ostatecznej tajemnicy. Jego zadaniem jest być w realnym świecie, tam powinien działać. Pozostaje mu nadzieja i dar od Boga – „najsilniejsze uczucie”, którym może dzielić się z innymi. Nawet sam Mickiewicz nie popierał takiej koncepcji patriotyzmu, a może postać, którą stworzył, nie mogła być „prosta i przejrzysta”. Konrad jest stworzony do cierpienia, co umacnia go w przeświadczeniu o własnej wielkości, gdyż nikt tak jak on nie potrafi cierpieć w imię miłości ojczyzny.

Trzeba bronić Konrada jako reprezentanta narodu. Jest on widzialnym przejawem, medium, pośrednikiem pomiędzy światami, czynem a uczuciem. Konrad uświadamia, co czuje każdy prawdziwy patriota. On jest tą najgorętszą lawą.

Konrad wybiera kontrowersyjną drogę obrony ojczyzny, wynikającą z bezsilności wobec siły wroga. Poszukuje alternatywnej drogi do wolności poprzez metafizyczną wiarę w wielkość własnej duszy. Jego brak efektów w świecie realnym jest przesądzony od początku. Jest skazany na niemoc, a jego cierpienie staje się źródłem jego siły.

Konrad to postać wyjątkowo zamierzona. Nie jest przypadkowym spiskowcem, lecz człowiekiem o osobowości „sprytnie” dopasowanej do odegrania swej roli. Świat w utworze oszalał, a my nigdy nie poznamy prawdziwych intencji Mickiewicza. Konrad staje się przy Bogu prochem, który w zły sposób chce dotrzeć do „zbawienia narodu”. Jego działania są nieskuteczne i nie mogą stanowić wzoru, lecz świadczą o niezwykłym przywiązaniu młodego pokolenia do idei patriotycznych.

Konrad wybrał niefortunną drogę ratowania ojczyzny, ale to osoba niezwykła, dusza narodu polskiego. Jego bunt jest nieuchronną konsekwencją fatalizmu historii.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.